

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 08-08-2014

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/4932/08-08-2014

Α Π Ο Φ Α Σ Η 112/2014

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνήλθε μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε τακτική συνεδρίαση στην έδρα της την 09-04-2014, σε συνέχεια της από 19-02-2014 συνεδρίασής της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν οι Π. Χριστόφορος, Πρόεδρος της Αρχής, Α. Κοτσάλης, Α.-Ι. Μεταξάς, Δ. Μπριόλας, Α. Συμβώνης, ως εισηγητής, Π. Τσαντίλας και Κ. Χριστοδούλου, τακτικά μέλη. Στη συνεδρίαση, χωρίς δικαίωμα ψήφου, παρέστησαν οι ειδικοί επιστήμονες-υπάλληλοι του Τμήματος Ελεγκτών Ι. Λυκοτραφίτης, Γ. Ρουσόπουλος και Αν. Χρυσάνθου, ως βοηθοί εισηγητή, και η Ε. Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του Τμήματος Διοικητικού-Οικονομικού, ως γραμματέας, μετά από εντολή του Προέδρου.

Στη συνεδρίαση της 19-02-2014 και μετά από κλήση της Αρχής (Γ/ΕΞ/8163/24-12-2013) παρέστη ο Α και εξέφρασε τις απόψεις του.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Η Αρχή πραγματοποίησε στις 19 και 22 Οκτωβρίου 2012 επιτόπιο διοικητικό έλεγχο στις εγκαταστάσεις που διατηρούν από κοινού οι εταιρείες «PANNER ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Ε.Π.Ε.» (εφεξής «Runner») και «ADD ONE ΕΜΠΟΡΙΚΗ – ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ

ΕΥΘΥΝΗΣ», σύμφωνα με το άρθρο 19 στοιχ. η) του ν. 2472/1997. Μετά από την ολοκλήρωση του ελέγχου, η ομάδα ελέγχου συνέταξε το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/8024/17-12-2013 πόρισμα.

Κατά τον έλεγχο, και μετά από ανάλυση των πειστηρίων προέκυψαν στοιχεία για τον Α (εφεξής Α και υπεύθυνος επεξεργασίας), όσον αφορά σε αποστολή διαφημιστικών γραπτών μηνυμάτων μέσω κινητού τηλεφώνου (SMS), τα οποία διαφήμιζαν την σχολή του (Technokids – Technoplus [περιοχής Χ]). Με την υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/8163/24-12-2013 κλήση της Αρχής εστάλη στον υπεύθυνο επεξεργασίας περιγραφή των πειστηρίων που συνελέγησαν και άπτονται του αντικειμένου των δραστηριοτήτων του.

Στο υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/8024/17-12-2013 πόρισμα ελέγχου των δύο εταιρειών που αναφέρθηκαν παραπάνω αναφέρεται ότι βρέθηκαν στοιχεία από τα οποία προκύπτει με βεβαιότητα ότι ο Α χρησιμοποίησε υπηρεσίες αποστολής διαφημιστικών μηνυμάτων μέσω κινητού τηλεφώνου (SMS), τις οποίες παρείχε η εταιρεία Daimad Trading LTD, εταιρεία που εξέδιδε παραστατικά για δραστηριότητα της «PANNEP ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Ε.Π.Ε.». Βρέθηκε δε και ένα παραστατικό για αγορά αρχείου εμπορικού ενδιαφέροντος, αξίας €75 (στις 12-09-2012).

Ο Α ερωτήθηκε με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1637/4-3-2013 έγγραφο, για τη συνεργασία του με την Daimad και το τιμολόγιο που βρέθηκε με τα στοιχεία του, απαντώντας ότι η συνεργασία αυτή αφορούσε έρευνα αρχείου Α.Ε. και Ε.Π.Ε. σε μορφή εκτυπωμένων ετικετών (σχετ. υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3242/13-5-2013 έγγραφο προς την Αρχή). Αυτό δεν επιβεβαιώθηκε από τα αποτελέσματα της ανάλυσης των ψηφιακών πειστηρίων του ελέγχου, όπως αυτά καταγράφονται στο σχετικό πόρισμα.

Από τα ευρήματα του πορίσματος επισημαίνονται ιδιαίτερα τα παρακάτω:

Βρέθηκε στο φακέλο Διαγραμμένα.dbx του σκληρού δίσκου του Β επικοινωνία στις 8/10/2012 μέσω ηλ. ταχυδρομείου μεταξύ Α (A@otenet.gr) και runner@otenet.gr, όπου (α) ο κύριος Α «αποστέλλει το περιεχόμενο του μηνύματος που θα ήθελε να στείλει εντός [περιοχής Χ], ΑΠΟ '-μη ανακτήσιμο τμήμα-' ΥΡΙΟ ΤΡΙΤΗ ΠΡΩΪ !!!!! - ΑΠΟ 15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΜΑΘΕΤΕ ΚΟΜΠΙΟΥΤΕΡ,ΓΡΗΓΟΡΑ ΣΤΑ ΤΕΧΝΟPLUS, [περιοχής Χ],τ.210... . ΠΡΩΪΝΑ Ή ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΑ ΤΜΗΜΑΤΑ.ΕΙΔΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΓΙΑ ΑΝΕΡΓΟΥΣ/ΠΟΛΥΤΕΚΝΟΥΣ», (β) ο Β στέλνει αριθμούς τραπεζικών λογαριασμών σε

Αλφα Τράπεζα, Εθνική Τράπεζα και Πειραιώς για να γίνει η σχετική κατάθεση και (γ) ο Α στέλνει στοιχεία τιμολόγησης και ενημερώνει ότι η κατάθεση θα γίνει το πρωί της 9/10/2012. Η εν λόγω επικοινωνία πιθανώς αφορά αποστολή sms για λογαριασμό της Technokids.

Κατά την εξέταση των δεδομένων πτητικής μνήμης (volatile data), και συγκεκριμένα από την ανάλυση των αντικειμένων περιηγητή διαδικτύου (Internet artifacts) του υπολογιστή του Β βρέθηκαν αποθηκευμένα συνθηματικά για το www.daimadsms.gr για τους χρήστες admin, X@technokids.com. Ο χρήστης X@technokids.com ονομάζεται Α. Στην οθόνη με τα απεσταλμένα SMS του εν λόγω χρήστη (www.daimadsms.gr/sms_campaigns) φαίνεται να έχει σταλεί μια καμπάνια στις 9/10/2012, σε 2.002 παραλήπτες με μήνυμα «ΑΠΟ 15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΜΑΘΕΤΕ ΚΟΜΠΙΟΥΤΕΡ ΓΡΗΓΟΡΑ ΣΤΑ TECHNOPLUS [περιοχής X] τ.210... ΠΡΩΪΝΑ Ή ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΓΙΑ ΑΝΕΡΓΟΥΣ-ΠΟΛΥΤΕΚΝΟΥΣ». Στο βιβλίο επαφών (<http://www.daimadsms.gr/phonebook>) υπάρχουν 2.003 κινητά τηλέφωνα. Η λίστα του βιβλίου επαφών ονομάζεται «sms [περιοχής X] (2003)».

Με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1237/24-02-2014 απαντητικό του υπόμνημα ο Α παραδέχεται ότι πραγματοποίησε αποστολή 2.002 διαφημιστικών μηνυμάτων μέσω κινητού τηλεφώνου (SMS) μέσω υποδομής της εταιρείας Daimad. Η επιλογή των τηλεφώνων των παραληπτών έγινε από την εταιρεία Daimad χωρίς ο Α να γνωρίζει τους κατόχους τους. Η αποστολή αφορούσε 2000 ενήλικες-κατοίκους [περιοχής X], με βάση το σχετικό αίτημά του. Ο Α αναφέρει επίσης ότι δεν ήρθε σε απευθείας επαφή με κανένα υποψήφιο πελάτη και δεν έχει στην κατοχή του κανένα τηλεφωνικό αριθμό και κανένα όνομα, ενώ ήταν η μόνη φορά που έκανε χρήση τέτοιων υπηρεσιών.

Όσον αφορά το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3242/13-5-2013 έγγραφό του προς την Αρχή ο Α ανακάλεσε το ότι η συνεργασία του με τη Daimad αφορούσε έρευνα αρχείου Α.Ε. και Ε.Π.Ε. σε μορφή εκτυπωμένων ετικετών. Ανέφερε δε ότι η αναληθής αυτή απάντηση έγινε καθ' υπόδειξη του κ. Β, εκπροσώπου της Daimad, ο οποίος του υπόδειξε να απαντήσει ότι η συνεργασία τους αφορούσε δήθεν αποστολή ετικετών και όχι SMS, όταν ο Α τον ενημέρωσε για την επιστολή που έλαβε από την Αρχή. Ο Α αναφέρει δε ότι

ακολούθησε την υπόδειξη του κ. Β, καθώς πίστεψε ότι ο κ. Β γνώριζε τις διαδικασίες καλύτερα από εκείνον και πως δεν υπήρχε τίποτα μεμπτό, όπως τον είχε διαβεβαιώσει ρητώς ο κ. Β.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των προαναφερθέντων στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης και αναφορά στα διαμειφθέντα της συνεδρίασης της 19-02-2014, άκουσε τον εισηγητή και τους βοηθούς εισηγητή, οι οποίοι στη συνέχεια αποχώρησαν, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 1 του ν. 2472/1997, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών.

Επίσης, στο ίδιο άρθρο αναφέρεται ότι τα δεδομένα θα πρέπει να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών επεξεργασίας (αρχή της αναλογικότητας).

2. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 1 του ν. 2472/1997, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνο όταν το υποκείμενο έχει δώσει τη συγκατάθεσή του, εκτός εάν συντρέχει μία από τις προβλεπόμενες από την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου εξαιρέσεις, οπότε είναι νόμιμη η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το αρ. 2 του ν. 2472/1997, ως συγκατάθεση νοείται «κάθε ελεύθερη, ρητή και ειδική δήλωση βουλήσεως που εκφράζεται με τρόπο σαφή, και εν πλήρη επιγνώσει, και με την οποία, το υποκείμενο των δεδομένων, αφού προηγουμένως ενημερωθεί, δέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο της επεξεργασίας τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν».

Για τη συγκεκριμένη επεξεργασία, το σύννομο της επεξεργασίας χωρίς συγκατάθεση κρίνεται με βάση τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε) του ν. 2472/1997, αφού δεν συντρέχει άλλος λόγος επεξεργασίας από όσους αναφέρονται στο ίδιο άρθρο. Σύμφωνα

με την εν λόγω διάταξη, κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς συγκατάθεση όταν «η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας (...), και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών».

3. Ειδικότερα, αναφορικά με τους όρους για την νόμιμη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για σκοπούς της άμεσης εμπορίας ή διαφήμισης, η Αρχή στη με αρ. 26/2004 Απόφαση-Οδηγία για τη «νόμιμη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τους σκοπούς της άμεσης εμπορίας ή διαφήμισης και της διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας» ρύθμισε το σχετικό ζήτημα. Η Αρχή αναγνωρίζει την απευθείας προώθηση ως νόμιμη δραστηριότητα στο πλαίσιο του δικαιώματος της ελεύθερης ανάπτυξης οικονομικών δραστηριοτήτων και γενικότερα του δικαιώματος της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας. Αυτό θεμελιώνεται από την επιλογή τόσο του ενωσιακού όσο και του εθνικού νομοθέτη να προβλέπει το δικαίωμα αντίρρησης σε τέτοιες δραστηριότητες και όχι να τις απαγορεύει. Ωστόσο, στη βάση της γενικής θεωρίας της ορθής ισορροπίας των αντικρουόμενων ατομικών δικαιωμάτων (δικαίωμα της προσωπικότητας και δικαίωμα προστασίας προσωπικών δεδομένων) καθορίζονται οι κανόνες για τη νόμιμη συλλογή και χρήση των προσωπικών δεδομένων.

Σε αυτό το πλαίσιο, η συλλογή και χρήση προσωπικών δεδομένων για το σκοπό της απευθείας προώθησης επιτρέπεται: α) με τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων) ή β) χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου όταν τα δεδομένα συλλέγονται από αα) δημόσιους καταλόγους (π.χ. τηλεφωνικούς καταλόγους συνδρομητών, επαγγελματικούς καταλόγους όπως ο Χρυσός Οδηγός, καταλόγους εμπορικών εκθέσεων ή το νέο γενικό εμπορικό μητρώο για εταιρείες και εμπόρους), ή ββ) όταν το ίδιο το υποκείμενο των δεδομένων δημοσιοποίησε τα δεδομένα του για συναφείς σκοπούς ή γγ) βάσει της πελατειακής σχέσης ή συναλλακτικής επαφής. Τα δεδομένα που συλλέγονται για τους προαναφερθέντες σκοπούς μπορούν να περιλαμβάνουν μόνο όνομα, ταχυδρομική διεύθυνση και επάγγελμα.

4. Το άρθρο 11 παρ. 1 του ν. 3471/2006 για την προστασία προσωπικών δεδομένων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ορίζει ότι η πραγματοποίηση μη ζητηθεισών επικοινωνιών με οποιοδήποτε μέσο ηλεκτρονικής επικοινωνίας, με ή χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση, για σκοπούς απευθείας εμπορικής προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών και για κάθε είδους διαφημιστικούς σκοπούς, επιτρέπεται μόνο εφόσον ο συνδρομητής συγκατατεθεί εκ των προτέρων ρητώς. Μοναδική εξαίρεση αποτελεί η αποστολή μηνυμάτων που εμπίπτει στην περίπτωση της παρ. 3 του ανωτέρω άρθρου, δηλαδή όταν τα στοιχεία επαφής του παραλήπτη αποκτήθηκαν νομίμως, στο πλαίσιο της πώλησης προϊόντων ή υπηρεσιών ή άλλης συναλλαγής και το μήνυμα αφορά στη διαφήμιση παρόμοιων προϊόντων ή υπηρεσιών.

5. Στην υπό κρίση περίπτωση, από την εξέταση των στοιχείων του φακέλου προκύπτει ότι ο Α είχε συνεργασία με την εταιρεία Runner μέσω της εταιρείας Daimad η οποία εξέδωσε το σχετικό τιμολόγιο. Ο Α, όπως προκύπτει από το φάκελο της υπόθεσης διαφήμισε τη σχολή του (Technokids – Technoplus [περιοχής X]) σε 2002 παραλήπτες μέσω κινητού τηλεφώνου (SMS), χρησιμοποιώντας τις υπηρεσίες που του παρείχε η Daimad Ltd. Οι παραλήπτες επιλέχθηκαν με κριτήρια ηλικίας (ενήλικες) και περιοχής (κάτοικοι [περιοχής X]). Ο Α αποτελεί υπεύθυνο επεξεργασίας καθώς καθορίζει το σκοπό της επεξεργασίας και ορίζει, ως ένα στάδιο, τα μέσα, ζητώντας την αποστολή μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (SMS) σε λίστα που κατέχει η συνεργαζόμενη εταιρεία. Η εν λόγω περίπτωση δεν εμπίπτει στην εξαίρεση της παραγράφου 3 άρθρου 11 ν. 3471/2006, επειδή δεν πρόκειται περί πελατών του διαφημιζομένου, και συνεπώς η πραγματοποιούμενη επεξεργασία συνιστά αζήτητη ηλεκτρονική επικοινωνία χωρίς τη συγκατάθεση των παραληπτών (spam) και παραβιάζει την παράγραφο 1 άρθρου 11 του ίδιου νόμου. Επιπλέον, η αποστολή των διαφημιστικών μηνυμάτων έγινε, όπως προκύπτει από τα ευρήματα του ελέγχου, με βάση συγκεκριμένα κριτήρια ως προς τα πρόσωπα που θα περιέχονται σε αυτές –όπως, η ηλικία των παραληπτών– για τα οποία οι σχετικές πληροφορίες δεν μπορούν να προκύψουν από δημόσια προσβάσιμες πηγές και δεν περιορίζονται σε όσα η Αρχή έχει ορίσει. Ως εκ τούτου, βάσει των ανωτέρω, ο Α παραβίασε τις θεμελιώδεις επιταγές που οι διατάξεις του άρθρων 4 και 5 του ν. 2472/1997 θέτουν για τη νομιμότητα κάθε συλλογής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

6. Ενόψει της βαρύτητας της παράβασης που διαπιστώθηκε, του είδους των προσωπικών δεδομένων, του γεγονότος ότι ήταν μεμονωμένο περιστατικό, καθώς και ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας σκοπούσε με τις ανωτέρω ενέργειες οπωσδήποτε να αποκομίσει κέρδος, η Αρχή κρίνει ομόφωνα ότι πρέπει να επιβληθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας η προβλεπόμενη στο άρθρο 21 παρ. 1 στοιχ. β' του ν. 2472/1997 κύρωση που αναφέρεται στο διατακτικό της παρούσας και η οποία κρίνεται ανάλογη με τη βαρύτητα της παράβασης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή:

Επιβάλλει, με βάση τα άρθρα 19 παρ. 1 στοιχ. στ' και 21 του ν. 2472/1997, στον Α πρόστιμο 1.000 Ευρώ για τις ως άνω διαπιστωθείσες παραβιάσεις των διατάξεων του άρθρου 11 παρ. 1 του ν. 3471/2006 και των άρθρων 4 και 5 του ν. 2472/1997.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Πέτρος Χριστόφορος

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου